

GADEJURISTEN

Værnedamsvej 7A, 1. • DK-1819 Frederiksberg C • Tlf. 33 31 00 75 • Fax 33 31 00 78 • emk@gadejuristen.dk • www.gadejuristen.dk

Folketinget Socialudvalg

Henvendelse ligeledes fremsendt til:

Social- og integrationsminister Karen Hækkerup
Minister for Sundhed og Forebyggelse Astrid Krag
Minister for nordisk samarbejde Manu Sareen
Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg
Københavns Kommunes overborgmester Frank Jensen
Københavns Kommunes Socialudvalg
Nordisk Råds Medborger- og Forbrugerudvalg

3. juli 2012

Vedr.: Ulovlig diskrimination af nordiske statsborgere i Københavns Kommune

Danmark har som det eneste nordiske land i mange år haft en indskrænkende fortolkning af beskyttelsen mod hjemsendelse af nordiske statsborgere i Nordisk Konvention om Social Bistand og Sociale Tjenester og har i mange år opretholdt en hjemmel i aktivloven til hjemsendelse af nordiske statsborgere, der indenfor de første 3 års ophold søger om længerevarende forsørgelse.

Debatten om Danmarks hjemsendelsespraksis i forhold til nordiske statsborgere har i høj grad omhandlet fortolkningen af Nordisk Konvention om Social Bistand og Sociale Tjenester art. 7 og den hjemmel, der findes i dansk ret til at hjemsende nordiske borgere i aktivlovens § 3, stk. 4.

Gadejuristen, der yder retshjælp til udsatte borgere, ser imidlertid en række bekymrende tegn på, at kommunerne, der forvalter størstedelen af ydelser til udsatte borgere herunder udsatte borgere fra andre nordiske lande, i videre omfang end hvad der følger af hjemsendelsesreglerne, forsøger at undgå at yde støtte til nordiske borgere i Danmark.

Gadejuristen har over tid konstateret, at særligt Københavns Kommune aktivt forsøger at undgå at yde støtte til udsatte nordiske statsborgere, der bor og opholder sig i Københavns Kommune. Dette sker bl.a. ved, at man særdeles aktivt forsøger at hjælpe disse borgere tilbage til oprindelseslandet, og såfremt borgeren afviser dette, afskærer dem fra enhver form for hjælp. Vi har set gentagne eksempler på, at man ulovligt afviser forskellige former for ydelser og støtte, samt at man i urimelig grad forsøger at trække sagerne i langdrag med henblik på at skabe så ringe

livsbetingelser for de pågældende, at man herigennem kan presse dem til at forlade landet.

Københavns Kommune har ansat socialarbejdere med særligt kendskab til de sociale systemer i de øvrige nordiske lande, der umiddelbart alene synes at have til formål at hjælpe udsatte nordiske borgere tilbage til deres oprindelsesland. Afviser man at forlade landet tilhører man ikke længere målgruppen og kan ikke længere få hjælp af disse særlige socialarbejdere, der ellers ville kunne yde kvalificeret støtte med deres kendskab til de sociale systemer i alle de nordiske lande.

Vi er aktuelt særligt foruroliget over Københavns Kommunes åbenlyst ulovlige afvisning af at yde substitutionsbehandling til opioidafhængige nordiske statsborgere med bopæl i kommunen.

Efter Nordisk konvention om social sikring art. 5 er nordiske statsborgere, trods ikke at have været arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i EU-retlig forstand, omfattet af lovgivningen i det nordiske land, hvor de har bopæl.

Af sundhedslovens § 142 følger at kommunerne skal yde vederlagsfri substitutionsbehandling med bl.a. metadon. Kravet for at kunne modtage ydelser efter sundhedsloven er, at man har lovligt ophold og bopæl her i landet, jf. sundhedslovens § 7. Ved bopæl forstås tilmelding til folkeregistret, jf. sundhedslovens § 7, stk. 2.

Ret til ydelser efter serviceloven, som eksempelvis stofbehandling og adgang til herberger, har alle, der har lovligt ophold i landet og som i øvrigt opfylder betingelserne, jf. servicelovens § 2.

Til trods herfor ser vi, at Københavns Kommune afviser at yde støtte efter såvel sundhedsloven som serviceloven til nordiske statsborgere alene på baggrund af deres statsborgerskab.

Københavns Kommune har senest begrundet dette med, at man vurderer, at disse nordiske statsborgere på et ikke nærmere bestemt tidspunkt vil kunne få behov for længerevarende forsørgelse og derfor på et tidspunkt vil kunne risikere hjemsendelse. Man foretager altså en hypotetisk vurdering af, at borgeren engang i fremtiden vil kunne antages at søge om støtte efter aktivloven, og at en sådan ansøgning vil kunne medføre hjemsendelse.

En sådan hypotetisk forestilling om borgerens mulige fremtidige behov og handlinger kan naturligvis ikke bruges til at afskære nordiske borgere den hjælp, de har ret til, og som kommunen er forpligtet til at levere.

Der er tale om en åbenlys ulovlig diskrimination af nordiske statsborgere og med de begrænsede muligheder for at få indbragt disse sager for en højere myndighed, er det næsten umuligt for disse mennesker faktisk at få den behandling, de har krav på.

Gadejuristen ser sig derfor nødsaget til at rette henvendelse til de relevante ministre, Folketingets Socialudvalg, Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg, Københavns Kommunes overborgmester Frank Jensen, Københavns Kommunes Socialudvalg og Nordisk Råds Medborger- og Forbrugerudvalg for at få stoppet den ulovlige praksis og sikre disse udsatte mennesker adgang til den hjælp og støtte, de har behov for og krav på.

Der kan være tale om livsvigtig behandling til udsatte borgere, og den nuværende praksis risikerer at koste menneskeliv. Københavns Kommune kan mene, at en lovlig praksis vil betyde, at flere omkostningstunge borgere fra de nordiske lande vil tage ophold i kommunen, men en sådan modvilje mod de nuværende regler må ikke komme til udtryk ved, at man blot tilsidesætter gældende ret, og lader de mest udsatte borgere bære omkostningerne i en kommunalpolitisk kamp mod de nordiske konventioner.

Lige nu kæmper Gadejuristen for endnu en nordisk borgers adgang til den livsvigtige substitutionsbehandling som Københavns Kommune afviser at indskrive borgeren i på baggrund af statsborgerskab i et andet nordisk land og en hypotetisk mulighed for, at borgeren på et tidspunkt vil ansøge om økonomisk støtte, der måske kan føre til hjemsendelse. Efter en hård kamp for overhoved at blive tilset af en kommunal læge med ansvar for substitutionsbehandling, er der alene tilbudt nedtrapning og administrativ afgiftning. Denne behandling tilbydes på trods af borgerens ønske om vedligeholdelsesbehandling og mod den ansvarlige læges vurdering af behandlingsbehovet, og er alene besluttet af juristerne i Københavns Kommunes Socialforvaltning.

Den alvorlige risiko for en sådan borgers liv og helbred er baggrunden for denne appel til de ansvarlige politikere om at sikre udsatte nordiske statsborgere adgang til de sociale og sundhedsmæssige ydelser, de har behov for og krav på.

Med venlig hilsen
Gadejuristen

Emil Kiørboe, cand. jur., gadejurist

Værnedamsvej 7 A
1819 Frederiksberg C
www.gadejuristen.dk
Tlf.: 33 31 00 75
Fax: 33 31 00 78
Mobil: 21 66 77 67